

SPREAD+

Samen werken aan het verbeteren van de kwaliteit van leven **voor mensen met dementie en hun naasten: SPREAD+**

“Dementie is volgens het CBS de snelst groeiende doodsoorzaak in Nederland. Ieder uur komen er vijf mensen met dementie bij en gemiddeld zorgen mantelzorgers 39 uur per week voor hun naaste. Dat is bijna net zoveel als een fulltimebaan. Tegelijk leven mensen gemiddeld 6,5 jaar met dementie en kent de ziekte verschillende fasen. Dit betekent ook dat wat iemand nodig heeft en op welk moment heel verschillend is.

Tot nu toe lukt het niet om interventies goed te laten aansluiten op die uiteenlopende behoeftes, maar er is meer aan de hand. Er is ook onvoldoende afstemming tussen onderzoek en praktijk. Samen met zorgprofessionals en mantelzorgers gaan onderzoekers hier nu mee aan de slag en hopen zij verschillende praktijkgerichte oplossingen te ontwikkelen die écht bijdragen aan de kwaliteit van leven met dementie. Om dit te kunnen doen is een landelijk samenwerkingsverband opgericht met de naam SPREAD+,” aldus Alzheimer Nederland.

SPREAD+ staat onder leiding van het Alzheimer Centrum Limburg (prof. dr. Marjolein de Vugt), Radboudumc Alzheimer Centrum/UKON (prof. dr. Debby Gerritsen), Universitair Netwerk Ouderenzorg UMC Groningen (prof. dr. Sytse Zuidema) en Hogeschool Windesheim (dr. ir. Simone de Bruin).

Team SPREAD+

- alzheimer nederland
- NL Health~Holland

Partners:

- Maastricht UMC+
- Radboudumc
- umcg
- TILBURG UNIVERSITY
- Amsterdam UMC
- Erasmus MC
- Tranzo
- HOGESCHOOL UTRECHT
- Erasmus MC
- hogeschool Windesheim
- Zuyd Hogeschool
- Trimbos instituut
- PHAROS

Consortia	Bedrijven	Zorgpartners	Onderwijs
landelijk consortium slimme technologie	KPN Sensara	UKON	Leernetwerk Dementie HU-UAS
INTERDEM	Mentech Innovation	UNO-UMCG	Leer- en innovatie netwerk IH-UAS
ABOARD	Smartsocks	TRANZO	Leernetwerk Goed leven met dementie-W-UAS
QoLEAD	Mindmansion		
JAIN	Alphabeats		
ENABLE-DEM	Medworq	UNO-Amsterdam	
ZonMW consortia dementie	Ilionx		
	Game Solutions Lab		

Toepassing van onderzoeksresultaten in de praktijk

Afgelopen september kende Alzheimer Nederland via ZonMw drie miljoen euro aan subsidie toe aan SPREAD+. SPREAD+, wat staat voor Sustainable and PersonalisEd Advances in Dementia care, is het tweede landelijke samenwerkingsverband binnen de Nationale Dementie Strategie. Het samenwerkingsverband richt zich op het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met dementie, hun naasten en zorgprofessionals. En doordat financier Health Holland bijdraagt, is er ook aandacht voor het aansluiten van bedrijven om producten daadwerkelijk naar de markt te krijgen.

Voor het UNO-UMCG biedt SPREAD+ gelegenheid om praktijkgericht onderzoek te doen naar de inzet van slimme zorgtechnologie en om de aandacht te vestigen op het belang van delierherkenning en het vroegtijdig herkennen van crisissituaties in de thuissituatie.

Onderzoeksresultaten in de praktijk

Focus van SPREAD+ is de toepassing van onderzoeksresultaten in de praktijk. Dit betekent dat tijdens het project interventies en producten worden ontwikkeld vanuit de onderzoeksresultaten. De praktijk kan deze toepassingen, behoefte-gestuurd, gebruiken bij het verbeteren van de kwaliteit van leven met dementie. Be-

hoefte-gestuurd, omdat niet iedereen dezelfde wensen en zorgbehoeftes kent. Het ontwikkelen van deze toepassingen gebeurt dan ook in nauwe afstemming met mensen met dementie, hun naasten en zorgprofessionals, zodat nieuw verkregen kennis uit onderzoek en de daaruit voortkomende toepassingen goed aansluiten op de praktijk.

Zes onderzoeksthema's

SPREAD+ bevat zes onderzoeksthema's, waarvan drie inhoudelijke over: Psychologisch Welbevinden, Leefstijl en Omgeving, en Gezondheid en Veiligheid. Plus drie doorkruisende thema's: Technologie, Intersectionaliteit en Leren en Implementeren. De subsidie voor het inhoudelijke onderzoek is gericht op de toepassing van onderzoeksresultaten in de praktijk.

delijke thema Gezondheid en Veiligheid, en het doorkruisende thema Technologie is toegekend aan het UMCG, met als samenwerkende netwerkorganisatie het UNO-UMCG.

Marika Schokker, senior onderzoeker binnen het kennisthema Samenwerken in de eerste lijn, leidt het inhoudelijke onderzoeksthema Gezondheid en Veiligheid, en Sarah Janus, senior onderzoeker binnen het kennisthema Probleemgedrag, leidt het doorkruisende thema Technologie. Marika en Sarah lichten hun thema's binnen SPREAD+ toe:

Wat gaat het UNO-UMCG precies doen binnen SPREAD+?

Marika: "Binnen het thema Gezondheid en Veiligheid gaan wij ons richten op delier tijdens crisissituaties: bij spoedconsultaties op de huisartsenpost en op de spoedeisende hulp. Hoe eerder we samen in de eerstelijnszorg een delier herkennen, des te eerder we deze kunnen behandelen. Dit is belangrijk, omdat een delier altijd een lichamelijke oorzaak heeft. Tegelijk zien we in de praktijk dat een delier lastig te herkennen is en dat een delier daardoor helaas vaak gemist wordt. Het niet herkennen of laat behandelen van een delier kan ernstige gevolgen hebben, zoals versnelde cognitieve achteruitgang of een langdurige opname. Snelle herkenning kan deze mogelijk blijvende gevolgen voorkomen.

Vanuit het thema Gezondheid en Veiligheid starten twee promotieonderzoekers. In Groningen gaat een promotieonderzoeker zich richten op het verbeteren van de herkenning van delier bij crisissituaties. Tegelijkertijd begint een promotieonderzoeker vanuit Nijmegen met onderzoek naar crisissituaties in het algemeen: het voorspellen, voorkomen en managen van crisissituaties. We kunnen veel samen optrekken en krijgen zo een compleet beeld van crisissituaties bij mensen met dementie in het algemeen, en het herkennen van delier in crisissituaties."

En, hoe zit het met het onderzoeksthema technologie binnen SPREAD+?

Sarah: "In dit thema willen we inzicht krijgen in de behoeften van mensen met dementie en andere belanghebbenden en

links Sarah Janus, rechts Marika Schokker

ethische dilemma's rondom technologie. Denk bijvoorbeeld aan een GPS-tracker voor mensen met dementie: willen en mogen we iemand dag en nacht volgen? Daarnaast gaat het ook om het duurzaam inzetten én verbeteren van technologische innovaties. Hoe kunnen we bijvoorbeeld bestaande eHealth apps voor mensen met dementie en hun naasten verbeteren zodat ze wezenlijk bijdragen aan het verbeteren van kwaliteit van leven. Ook dit thema zal door twee promotieonderzoekers worden uitgevoerd."

Hoe worden mensen met dementie betrokken bij de onderzoeken?

Marika: "Mensen met dementie hebben een belangrijke rol binnen SPREAD+. Samen met hun mantelzorgers en zorgprofessionals zijn zij de eindgebruikers van de onderzoeksresultaten. Daarom is het belangrijk om hen goed mee te nemen in het onderzoek. Om te voorkomen dat interventies onvoldoende hun weg naar de praktijk vinden is binnen SPREAD+ direct gestart met een eindgebruikerscommissie. Deze eindgebruikerscommissie bestaat uit mensen met dementie en hun naasten. Resultaten en toepassingen vanuit onderzoek worden zo direct samen met de eindgebruikerscommissie ontwikkeld tot een bruikbare praktijkoplossing."

Hoe gaat het verder?

"SPREAD+ is nu gestart! Voor het thema Gezondheid en Veiligheid is de eerste stap om de onderzoeksvragen goed en helder te beschrijven: Wat willen we precies en wat weten we al? Wordt een delier geregistreerd op de huisartsenpost of spoedeisende hulp? Kunnen wij deze data analyseren? Zodra het beschrijvende deel van de onderzoeken klaar is, willen we graag zo snel mogelijk naar de praktijk. Het thema Technologie start met focusgroepen. Een focusgroep is een onderzoeksmethode waarbij een aantal deelnemers met elkaar in gesprek gaan onder leiding van een onderzoeker. Het doel van de focusgroepen is om de behoeften van mensen met dementie, hun naasten en zorgprofessionals in kaart te brengen rondom monitoringstechnologie, oftewel GPS-tracking. Op dit moment kunnen zorgorganisaties met thuiswonende ouderen, thuiszorgorganisaties, dagbestedingslocaties, verpleeghuizen, maar ook huisartsenposten zich al aanmelden om later dit jaar mee te doen aan het onderzoek."

→ Wil je meer informatie over het landelijk onderzoeksproject SPREAD+ of jouw zorgorganisatie vast aanmelden? Stuur een mail naar Marika Schokker (m.c.schokker@umcg.nl) of Sarah Janus (s.i.m.janus@umcg.nl).

Wat te doen voor drie miljoen?

'Drie miljoen euro voor hulp voor mensen met dementie'. Bij het lezen van dit nieuwsbericht lijkt een subsidieaanvraag eenvoudig, maar is dat wel zo? Wat moet je eigenlijk doen voor drie miljoen?

Tussen een subsidieoproep en het daadwerkelijk toekennen van die subsidie zit meestal een doorlooptijd van zo'n zes tot tien maanden. In dit geval hebben de onderzoekers van het UNO-UMCG al in oktober van 2021 de eerste informatiebijeenkomst van ZonMw bijgewoond. Is er vanuit de onderzoekers interesse? Dan kan er een onderzoeks idee ingediend worden.

Voor SPREAD+ is er in de voorbereiding vanuit de kennisthema's Probleemgedrag en Samenwerken in de eerste lijn gewerkt aan onderzoeks ideeën. Na het indienen volgen verschillende fases en beoordelingsrondes: het UNO-UMCG is niet de enige met een goed idee.

Voor het SPREAD+ project kon senior onderzoeker Sarah Janus tijdens een live

bijeenkomst de onderzoeksplannen 'pitchen'. In een korte, maar overtuigende presentatie heeft Sarah uitgelegd dat het UNO-UMCG verder onderzoek wil doen naar de inzet van slimme zorgtechnologie, meer aandacht voor delierherkenning en het vroegtijdig herkennen van crisissituaties in de thuissituatie. Door de landelijke samenwerking kunnen bovendien meer partijen meedenken én is er een groter bereik voor de oplossingen vanuit het onderzoek voor mensen met dementie.

Twee nieuwe promotieonderzoekers SPREAD+

Promotieonderzoeker SPREAD+ Gezondheid en Veiligheid

Binnen het thema Gezondheid en Veiligheid start Robert Brontsema met zijn promotieonderzoek. Onder begeleiding van zowel het UNO-UMCG als de afdeling Klinische Geriatrie UMCG (UCO), en in samenwerking met het Alzheimer Centrum Groningen, gaat hij binnen SPREAD+ onderzoek doen naar het verbeteren van de herkenning van delier bij crisissituaties. Robert heeft (klinische) psychologie gestudeerd in Groningen en Leiden. Voorafgaand aan zijn promotieonderzoek heeft hij in het Beaumont Hospital te Dublin met succes zijn klinische stage afgerond op de afdeling Klinische Neuropsychologie. Voor hetzelfde thema start gelijktijdig een promotieonderzoeker in Nijmegen. De onderzoeker wordt begeleid door het Radboud UMC in samenwerking met het Amsterdam UMC. Het RUMC en het AUMC zijn ook verbonden aan een universitair ouderennetwerk, vergelijkbaar met het UNO-UMCG.

Promotieonderzoeker SPREAD+ Technologie

Maren Salzwedel gaat van start met haar promotietraject binnen het onderzoeksthema Technologie van SPREAD+. Belangrijk onderdeel van het onderzoek zijn gesprekken met mensen met dementie, hun naasten en zorgprofessionals. Met behulp van deze gesprekken gaat Maren de wensen en behoeftes van hen in kaart brengen met betrekking tot zorgtechnologie. Begeleiding wordt verzorgd door zowel het UNO-UMCG als de Hogeschool Utrecht. Hiervoor werkte Maren als neuropsycholoog in een ziekenhuis in Noord-Duitsland op de afdeling Neurologie en Neurologische Revalidatie. Samen met Maren start er op hetzelfde thema ook een promotieonderzoeker vanuit de Universiteit van Maastricht.

→ Meer over dit onderzoek

Maren Salzwedel

Robert Brontsema